

Posudek na diplomovou práci Mgr.Eleonory TEHNÍKOVÉ
Středověké nástěnné malby v kostele sv.Ducha v Hradci Králové
Ústav pro dějiny umění FFUK leden 2011

Nástěnné malby v sakristii chrámu sv.Ducha v Hradci Králové nebyly dosud podrobněji monograficky zpracovány. Lze to přičíst zejména skutečnosti, že jsou dochovány jen fragmentárně a dílčí názory na jejich ikonografii i slohové zařazení se dosti liší. Diplomantka si tedy zvolila úlohu poměrně obtížnou a věnovala jí dlouhou dobu a zřejmě velmi intenzivní práci. Pořádila také v mezích možností kvalitní fotodokumentaci. Malby důkladně popsala, navrhla řešení jejich ikonografie i slohová srovnání. Za velkou přednost její práce považuji zdrženlivost v úsudcích. Např. ve výjevech, pro něž nemá jednoznačné řešení, uvádí více možností a konečné řešení nechává otevřené.

Je tomu tak např. I u velmi zajímavého fragmentu s dvěma dochovanými medailony (dříve považované za Zvěstování P. Marii), kde, zřejmě správně, doplňuje autorka celkovou kompozici. Můžeme doplnit, že schema, které rekonstruovala, lze považovat za v dobové teologii obvyklé *scutum fidei*, které se však obvykle vyskytuje jen ve slovní podobě (Pater est Deus, Filius est Deus, Spiritus sanctus est Deus - a současně - Pater non est Filius, Filius non est Spiritus sanctus, Spiritus sanctus non est Pater). V hradecké sakristii dva dochované medailony nesou figurální vyobrazení, zřejmě Boha Otce a Syna, spodní nedochovaný medailon nesl zřejmě holubici Ducha sv. Otázkou zůstává střední medailon, jehož obsah - Bůh v jediné osobě, by mohlo být buď zastoupeno Nejsvětější Trojicí, což neodpovídá zcela záměru schematu, nebo pravděpodobněji vyplněné jen nápisem Deus. Spodní část schematu není však dochována. U ostatních fragmentárních vyobrazení lze s autorkou souhlasit, popř. se přiklonit k jednomu z jejích návrhů.

Za další zkoumání stojí také identifikace donátora jako kněze Václava Planera, které diplomantka navrhuje na základě vyobrazeného erbu. Zařazení maleb do 60.let se sice zdá poněkud pozdní, ale není rozhodně vyloučeno a jeho potvrzení by bylo velmi žádoucím pevnějším bodem ve vývoji nástěnné malby v českých zemích. Také některé z uvedených paralel – např. dosud málo známé malby na hradě Siedlecíně, jsou inspirativní, některé z dalších analogií jsou však příliš obecné. Práce je pěkně napsaná, bez chyb, jen v některých místech poněkud neobratně formulovaná. K poznámkám je třeba připomenout, že důsledně má být citováno z pramenů, což autorka sice dělá (cituje správně z Bible), ale např. Zlatou legendu sice cituje jako pramen, ale neuvádí její vydání, a zbytečně navíc cituje slovníková hesla (Hall).

Přes uvedené výhrady je nutno ocenit, že diplomantka věnovala práci velkou péči a položila solidní základ pro její další prohloubení. Nejasné ikonografické scény dokonce rozkreslila a celek je přehledný a instruktivní. Pro další publikaci doporučuji spojit kapitolu popisu maleb s jejich ikonografickým rozbořením.

S předmětem diplomové práce, nástěnnými malbami v sakristii chrámu sv.Ducha v Hradci Králové, je diplomantka velmi dobře obeznámena. Jejich zpracování se věnovala dlouhodobě a část svých závěrů dokonce už úspěšně publikovala. Práce je svědomitě připravena a má dobrou úroveň. Doporučuji ji k obhajobě a současně k jejímu uznání jako práce rigorózní.

J.H.Hlaváčková